

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії

Навчальний рік 2026-2027

СИЛАБУС

ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА (КЛІНІЧНА ПРАКТИКА З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ,
ЕРГОТЕРАПІЇ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ФУНКЦІЇ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ)**

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти _____ очна _____

(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» _____

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «227» Терапія та реабілітація _____

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація 227.01 «Фізична терапія»

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс 3

Силабус освітнього компоненту
затверджено на засіданні кафедри
спортивної, фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії, ерготерапії
ХНМУ

Протокол від
«27» _____ серпня _____ 2024 року № 1 _____

В.о. завідувачки кафедри

_____ доцент Олена МАРКОВСЬКА
(підпис)
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем терапевтичного профілю

Протокол від
«28» _____ серпня _____ 2024 року № 1 _____

Голова

_____ професор Павло КРАВЧУН
(підпис) (прізвище та
ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Марковська Олена Володимирівна – в.о. завідувача кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії ХНМУ, к.мед.н., доцент

2. Самойлова Ганна Петрівна – доцент кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії ХНМУ, к.мед.н.

3. Павлова Т.М. – доцент кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, канд.мед.наук.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Гурбич Олександр Сергійович
Контактний тел.	+380989941727
Е-mail:	os.hurbych@knmu.edu.ua
Інформація про консультації: <u>очні консультації</u> розклад: місце проведення: <u>он-лайн консультації</u>	середа з 11.00 до 13.00 понеділок з 9.00 до 12.00 Університетська клініка ХНМУ, вул. Олександра Шпейсера, 4 за попередньою домовленістю, Moodle, Zoom, Google Meet
Локація	 <p style="text-align: right;">вул. Олександра Шпейсера, 4</p>

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту Виробнича практика (клінічна практика з фізичної терапії, ерготерапії при порушеннях функції опорно-рухового апарату) складений відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) фахівців першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 22 – «Охорона здоров'я», спеціальності – 227 «Терапія та реабілітація».

Опис освітнього компоненту Виробнича практика (клінічна практика з фізичної терапії, ерготерапії при порушеннях функції опорно-рухового апарату) як навчальна дисципліна базується на вивченні здобувачами вищої освіти травм та захворювань опорно-рухового апарату й інтегрується з цими дисциплінами; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з педіатрією, хірургією, неврологією та іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосування знань з фізичної терапії, ерготерапії в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності; навчає використовувати засоби фізичної терапії та ерготерапії й інші фізичні чинники в майбутній практиці для забезпечення профілактики захворювань.

Предметом вивчення освітнього компоненту є формування в здобувачів адекватних уявлень про їхню майбутню діяльність, особливості професії й тих вимог, які будуть пред'явлені майбутньому фахівцеві з вищою освітою. Медичні ВНЗ повинні готувати всебічно розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями і практичними навичками та вміннями застосування різноманітних засобів фізичної терапії, ерготерапії в своїй лікувально-профілактичній роботі.

Пререквізити. Вивчення освітнього компоненту передбачає попереднє засвоєння освітніх компонентів: Нормальна анатомія людини, Нормальна фізіологія людини та патологічна фізіологія, Фізіологія рухової активності, Травматологія та ортопедія (за професійними спрямуванням), Фізична терапія та ерготерапія при порушеннях функції опорно-рухового апарату.

Постреквізити Основні положення освітнього компоненту мають застосовуватися при вивченні суміжних освітніх компонентів протягом 4 року навчання, є базою для підготовки до ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах другого магістерського рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE - [Курс: Виробнича практика \(клінічна практика при порушеннях функції ОРА\) | Система дистанційного навчання ХНМУ \(kntmu.edu.ua\)](#)

1. Мета та завдання освітнього компоненту

1.1 Метою викладання освітнього компоненту Виробнича практика (клінічна практика з фізичної терапії, ерготерапії при порушеннях функції опорно-рухового апарату) є набуття здобувачами вищої освіти практичних

навичок для проведення фізичної терапії у дорослих і дітей різного віку із різними захворюваннями опорно-рухового апарату.

1.2.Завдання освітнього компоненту:

Практика має на меті підготовку професіоналів, які будуть здатні:

- визначати види порушення функцій опорно-рухового апарату;
- визначати мету фізичної терапії, ерготерапії при окремих видах порушень функцій опорно-рухового апарату;
- застосовувати різноманітні засоби фізичної терапії, ерготерапії при порушеннях функцій опорно-рухового апарату;
- виконувати реабілітаційні процедури для відновлення функцій опорно-рухового апарату.

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами вищої освіти компетентностей:

Інтегральні

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук)

Загальні

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань

про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.)

Спеціальні (фахові, предметні)

СК.01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.)

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПРН 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПРН 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами наступних соціальних навичок (Softskills):

Зв'язок – здатність до усного спілкування, написання, подання, прослуховування.

Люб'язність – манери, етикет, діловий етикет, кажу, будь ласка, і дякую вам, шанобливо.

Гнучкість – адаптивність, бажання змінюватися, навчання протягом усього життя, приймає нові речі, налаштовує, навчає.

Цілісність – чесна, етична, висока моральність, має особисті цінності.

Міжособистісні навички – приємність, привабливість, почуття гумору, дружність, вихованість, співпереживання, самоконтроль, терпимість, комунікабельність.

Позитивне ставлення – оптимістичний, захоплений, заохочувальний, щасливий, впевнений.

Професіоналізм – діловий, добре одягнений.

Відповідальність – підзвітна, надійна, виконує роботу, винахідлива, самодисциплінована, хоче робити добре, сумлінно, здоровий глузд.

Командна робота – кооператив, працюють разом з іншими, приємні, сприятливі, корисні, спільні.

Робоча етика – працьовитий, готовий працювати, лояльний, ініціативний, мотивований вчасно.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 6	Напрямок підготовки: 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
Загальна кількість годин – 180	Спеціальність: 227 «Терапія та реабілітація» (шифр і назва) Спеціалізація 227.01 «Фізична терапія»	Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестр	
		6	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 60 самостійної роботи студента – 120	Освітній освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський) ОПП «Фізична терапія, ерготерапія»	–	
		Практичні, семінарські	
		60	
		Лабораторні	
		–	
		Самостійна робота	
		120 год.	
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: диф. залік			

2.1. Опис дисципліни

2.2.1. Теми лекцій

Проведення лекцій не передбачено програмою.

2.2.2. Теми семінарських занять

Проведення семінарських занять не передбачено програмою.

2.2.3 Теми практичних занять

з/п	Назва тем	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Травми опорно-рухового апарату	4	Розповідь-пояснення, бесіда	Усне опитування (індивідуальне)
2	Захворювання опорно-рухового	4	Дискусія	Усне

	апарату			опитування (індивідуальне)
3	Порушення функцій опорно-рухового апарату при інших захворюваннях.	4	Розповідь-пояснення, бесіда	Усне опитування (індивідуальне)
4	Визначення періодів фізичної терапії при порушеннях функцій опорно-рухового апарату.	4	Навчання в парах	Усне опитування (індивідуальне)
5	Засоби фізичної терапії та ерготерапії, які застосовуються при порушеннях функцій опорно-рухового апарату.	4	Розповідь-пояснення, бесіда	Усне опитування (індивідуальне)
6	Мета застосування засобів фізичної терапії в різних періодах при порушеннях функцій опорно-рухового апарату.	4	Дискусія	Усне опитування (індивідуальне)
7	Анатомо-функціональні особливості верхньої кінцівки.	4	Розповідь-пояснення, бесіда	Усне опитування (індивідуальне)
8	Реабілітаційні заходи при пошкодженнях верхньої кінцівки в різні періоди реабілітації.	4	Навчання в парах	Усне опитування (індивідуальне)
9	Ерготерапія та побутова адаптація при порушеннях функцій верхньої кінцівки.	4	Розповідь-пояснення, бесіда	Усне опитування (індивідуальне)
10	Анатомо-функціональні особливості нижньої кінцівки.	4	Дискусія	Усне опитування (індивідуальне)
11	Реабілітаційні заходи при пошкодженнях нижньої кінцівки в різні періоди реабілітації.	4	Розповідь-пояснення, бесіда	Усне опитування (індивідуальне)
12	Особливості проведення фізичної терапії після ендопротезування кульшового та колінного суглобів.	4	Навчання в парах	Усне опитування (індивідуальне)
13	Фізична терапія при сколіозі	4	Розповідь-пояснення, бесіда	Усне опитування (індивідуальне)
14	Фізична терапія при деформуючому остеоартрозі.	4	Дискусія	Усне опитування (індивідуальне)
15	Оцінка ефективності заходів	4	Розповідь-	Усне

	фізичної терапії.		пояснення, бесіда	опитування (індивідуальне)
	Всього годин	60		

2.2.4. Теми лабораторних занять.

Проведення лабораторних занять не передбачено програмою

2.2.5. Самостійна робота здобувачів

№ з/п	Назва тем	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Травми опорно-рухового апарату	8	Підготовка конспекту	Усне опитування
2	Захворювання опорно-рухового апарату	8	Підготовка конспекту	Усне опитування
3	Порушення функцій опорно-рухового апарату при інших захворюваннях.	8	Підготовка конспекту	Усне опитування
4	Визначення періодів фізичної терапії при порушеннях функцій опорно-рухового апарату.	8	Підготовка конспекту	Усне опитування
5	Засоби фізичної терапії та ерготерапії, які застосовуються при порушеннях функцій опорно-рухового апарату.	8	Підготовка конспекту	Усне опитування
6	Мета застосування засобів фізичної терапії в різних періодах при порушеннях функцій опорно-рухового апарату.	8	Підготовка конспекту	Усне опитування
7	Анатомо-функціональні особливості верхньої кінцівки.	8	Підготовка конспекту	Усне опитування
8	Реабілітаційні заходи при пошкодженнях верхньої кінцівки в різні періоди реабілітації.	8	Підготовка конспекту	Усне опитування
9	Ерготерапія та побутова адаптація при порушеннях функцій верхньої кінцівки.	8	Підготовка конспекту	Усне опитування
10	Анатомо-функціональні особливості нижньої кінцівки.	8	Підготовка конспекту	Усне опитування
11	Реабілітаційні заходи при пошкодженнях нижньої кінцівки в різні періоди реабілітації.	8	Підготовка конспекту	Усне опитування
12	Особливості проведення фізичної терапії після ендопротезування	8	Підготовка конспекту	Усне опитування

Після завершення вивчення освітнього компоненту завуч або викладач виставляють здобувачу кількість балів та відповідну оцінку у залікову книжку та заповнюють відомості успішності студентів з дисципліни за формами.

Оцінювання теоретичних знань, якщо практичні навички оцінюються за критеріями «виконав», «не виконав».

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

3.2.Перелік питань до диференційного заліку

1. Види травм опорно-рухового апарату.
2. Анатомо-функціональні особливості верхньої кінцівки.
3. Анатомо-функціональні особливості нижньої кінцівки.
4. Способи лікування переламів кінцівок.
5. Періоди фізичної терапії після переламу кінцівок.
6. Спеціальні вправи у іммобілізаційному періоді
7. Спеціальні вправи у постіммобілізаційному періоді.
8. Періоди застосування механотерапії після переламів кінцівок.
9. Сучасні засоби для відновлення рухів у суглобах.
10. Вправи у воді та їх терапевтичне значення.
11. Ерготерапія як самостійний напрямок відновного лікування.
12. Спеціальні вправи після ендопротезування кульшового суглоба.
13. Фізичні вправи при пошкодженні зв'язок колінного суглоба.
14. Фізичні вправи при пошкодженні зв'язок гомілково-стопного суглоба.
15. Види контрактур.
16. Засоби відновлення амплітуди рухів при контрактурах суглобів.
17. Види та ступені сколіозу.
18. Спеціальні вправи при різних формах сколіозу.
19. Фізична терапія при остеоартрозах.
20. Методи контролю ефективності курсу фізичної терапії.

3.3. Індивідуальні завдання:

1. Підготовка реферату за темами для самостійного вивчення (5 балів).
2. Проведення самостійного фрагменту наукового дослідження (10 балів).
3. Пошук та опрацювання навчальних і науково-методичних ресурсів за темами для самостійного вивчення (5 балів).
4. Підготовка наукової доповіді на засіданні наукового гуртка та/або науково-студентській конференції (10 балів).
5. Участь у міжвузівській та/або всеукраїнській олімпіаді з дисципліни (10 балів).
6. Підготовка наукових публікацій: тез з збірниках науково-практичних конференцій, збірниках наукових праць, статей у фахових наукових виданнях (10 балів).

3.4. Правила оскарження оцінки

Апеляція студента щодо оцінки (кількості балів), отриманої на заліку у ХНМУ, повинна подаватись особисто не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки.

Апеляція розглядається не пізніше наступного дня після її подання у присутності студента.

Додаткове опитування здобувача при розгляді апеляцій не допускається.

Порядок подання і розгляду апеляції повинен бути оприлюднений та доведений до відома студента не пізніше ніж 7 днів до початку іспитів.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття здобувачам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Сітовський А. М. Фізична терапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату : навчальний посібник / А. М. Сітовський. – Луцьк, 2022. – 185 с.
2. Мироненко С. Фізична реабілітація при дефектах постави та деяких деформаціях опорно-рухового апарату : навчальний посібник / С. Мироненко. – Полтава, 2022. – 103 с.
3. Тиравська О. І. Фізична реабілітація при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату : курс лекцій з навчальної дисципліни для студентів спеціальності 227 "Фізична терапія та ерготерапія" / О. І. Тиравська. – Львів, 2019. – 49 с.
4. Обстеження в практиці фізичного терапевта при порушенні діяльності опорно-рухового апарату : навчально-методичний посібник. – Луцьк, 2023. – 180 с.
5. Методи обстеження в фізичній терапії, ерготерапії : навчальний посібник / укладачі: І. І. Цанько, Ю. В. Антонова-Рафі, С. М. Куріло, Д. І. Данько. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 162 с.
6. Інноваційні технології діагностики, лікування та реабілітації патологій опорно-рухового апарату : колективна монографія / Ю. В. Антонова-Рафі, О. М. Бурка, Д. О. Інтелегатор [та ін.]. – Запоріжжя : Запорізька політехніка, 2022. – 241 с.
7. Клапчук В. В. Функціональна діагностика при фізичній реабілітації та оцінці її ефективності : навчальний посібник / В. В. Клапчук, А. В. Єрмолаєва. – Запоріжжя : Запорізька політехніка, 2022. – 75 с.

Допоміжна

1. Латогуз С.І. Фізична терапія пацієнтів з коксартрозом / С.І. Латогуз, Г.Л.Литвиненко, М.І. Литвиненко, Л.В. Карабут, О.О. Рябова // Експериментальна і клінічна медицина. – 2022. – Том 91, №2. – С. 78–83; <https://ecm.knmu.edu.ua/article/view/778>
2. 5. Латогуз С.І. Особливості фізичної терапії при плоскостопості у юних спортсменів / С.І. Латогуз, М.М. Ковальов // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2024. – №1.– С. 84–89; <https://visnyk-umsa.com.ua/index.php/journal/article/view/97>
3. Грейда Н. Б. Страхування, переміщення та позиціонування у фізичній терапії та ерготерапії : конспект лекцій / Н. Б. Грейда ; Волинський національний університет імені Лесі Українки. – Луцьк, 2023. – 57 с.
4. Расторгуєва І.С., Єфімова А.І. Використання дошки Євмінова для профілактики та лікування порушень постави / Расторгуєва І.С., Єфімова

- А.І. // Фізичне виховання та спорт. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. № 4. С. 80-85.
5. Фізіотерапія. Підручник для студентів бакалаврського напрямку підготовки «Фізіотерапія» на 1-у медичному факультеті Карлового університету / Швесткова О, Сладкова Петра та кол. перекл. з чеської, Київ, 2019. 196 с.
 6. Фізична терапія хворих із переломами плечової кістки / І.М. Ляхова, Е.Ю. Дорошенко, А.І. Свириденко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В.Тимошенка. – Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. – Випуск 3К(131) 21. – С. 236-239.
 7. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я: МКФ / пер. з англ. ВООЗ 2001 р. МОЗ України. Київ, 2018. 259 с.
 8. Мироненко С. Г. Анатомія людини з основами спортивної морфології : навчальний посібник / С. Г. Мироненко. – Полтава, 2023. – 211 с

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE - [Курс: Виробнича практика \(клінічна практика при порушеннях функції ОРА\) | Система дистанційного навчання ХНМУ \(knmu.edu.ua\)](#)

2. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

3. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

4. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

5. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

6. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

7. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=710

[8%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk](http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk)

8.

АКАДЕМІЧНА

ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

8. ІНШЕ**ВИРОБНИЧА ХАРАКТЕРИСТИКА**

Здобувача _____ курсу _____ факультету

Прізвище _____

Ім'я _____

По батькові _____

Виробнича база _____

Термін прибуття і вибуття з практики _____

Теоретична підготовка здобувача _____

Порушення дисципліни _____

Недоліки в роботі _____

Оцінка за п'ятибальною системою: _____

Підпис _____

(викладача університету)

Дата _____

Підпис _____

(керівника установи)

М.П.

ЩОДЕННИК

Практики здобувачів-бакалаврів
за спеціальністю «Терапія та реабілітація»

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Місце проходження практики:

Кафедра _____

Клінічна база _____

Дата, години роботи*	Зміст виконаної роботи**	Підпис викладача***

* окремо вказуються самостійної роботи

** наводиться перелік виконаних маніпуляцій та завдань, у дужках зазначається їх кількість, номери палати або назви підрозділу відділення, де вони безпосередньо виконувались

*** виконання маніпуляцій та завдань під час аудиторної підготовки засвідчується підписом викладача, під час самостійної роботи — викладачем або старшою медичною сестрою відділення.